

Møteprotokoll - Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Arkivsak: 26/111
Møtedato/tid: 17.03.2026 kl 10:00 – 15:00
Møtested: Trondheim, Kompetansesenteret Tannhelse Midt FKF, møterom Hjørnetann

Møtende medlemmer:

Pål Sture Nilsen
Hallgeir Opdal
Anne Sophie Hunstad
Nils Forren, deltok ikke i sak 21/26
Tove Eivindsen

Andre deltagere

Rådgiver Ragnhild Aashaug, Konsek Trøndelag IKS
Rådgiver Kent Røstad, Konsek Trøndelag IKS
Administrerende direktør Patrick Simon Cetrelli, Kompetansesenteret Tannhelse Midt FKF i sak 21/26
Seksjonsleder ved avdeling utdanning Anders Bjøru, Trøndelag fylkeskommune i sak 22/26
Forvaltningsrevisor Tor Arne Stubbe, Revisjon Midt-Norge SA, i sak 23/26
Rådgiver Torbjørn Brandt, Konsek Trøndelag IKS deltok i sak 25/26 og 31/26 på Teams

Merknader

Ingen merknader til innkalling og sakliste.
Sak 31/26 ble behandlet før sak 26/26

Sakliste:

Saksnr.	Saktittel
21/26	Virksomhetsbesøk på Kompetansesenteret Tannhelse Midt
22/26	Fylkedirektørens orientering - fylkeskommunens samhandling med Novari med særlig fokus på InSchool
23/26	Bestilling av forvaltningsrevisjon av NOVARI og InSchool
24/26	Oversikt mulige orienteringer og virksomhetsbesøk per mars 2026
25/26	Forslag til høringssvar til FKT sin strategi for 2026 til 2030
26/26	Kontrollutvalgets årsrapport for 2025
27/26	Aktuelle artikler og tolkninger for kontrollarbeidet - 17.03.2026
28/26	Referatsaker
29/26	Innspill til kontrollarbeidet
30/26	Godkjenning av møteprotokoll fra dagens møte
31/26	Sammenfatning av flere områder fra plan for forvaltningsrevisjon

Sak 21/26 Virksomhetsbesøk på Kompetansesenteret Tannhelse Midt

Saken behandlet i
Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato
17.03.2026

Saknr
21/26

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar informasjonen som fremkom ved virksomhetsbesøket hos Kompetansesenteret Tannhelse Midt til orientering.

Behandling:

Daglig leder Patrick Simon Cetrelli presenterte virksomheten for kontrollutvalget, og svarte på deres spørsmål. I tillegg deltok ansatte fra kompetansesenteret for utfyllende presentasjoner.

Deres presentasjon legges til saken, og sendes ut med møteprotokollen.

Forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget tar informasjonen som fremkom ved virksomhetsbesøket hos Kompetansesenteret Tannhelse Midt til orientering.

Sak 22/26 Fylkesdirektørens orientering - fylkeskommunens samhandling med Novari med særlig fokus på InSchool

Saken behandlet i
Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato
17.03.2026

Saknr
22/26

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar fylkesdirektørens informasjon om samhandlingen med Novari til orientering.

Behandling:

Anders Bjøru, seksjonsleder ved avdeling utdanning, ga utvalget en orientering om samhandlingen med NOVARI og spesielt InSchool. Hans presentasjon legges til saken og sendes ut med møteprotokollen.

Kontrollutvalget fikk svar på sine spørsmål.

Forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget tar fylkesdirektørens informasjon om samhandlingen med Novari til orientering.

Sak 23/26 Bestilling av forvaltningsrevisjon av NOVARI og InSchool

Saken behandlet i
Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato
17.03.2026

Saknr
23/26

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget viser til plan for forvaltningsrevisjon 2024-2028, og bestiller en forvaltningsrevisjon av Novari IKS som omhandler:
 - a. XXX
 - b. XXX

2. Kontrollutvalget viser til plan for eierskapskontroll 2024-2028, og bestiller en eierskapskontroll av Novari IKS.
3. Prosjektplan med ressursramme og tidspunkt for ferdig rapport sendes kontrollutvalgets sekretariat innen 10. april 2026. Prosjektplanen utformes i samsvar med de fremkomne innspill og føringene som kontrollutvalget har gitt i møtet. Prosjektplan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll legges fram hver for seg.

Behandling:

Forvaltningsrevisor Tor Arne Stubbe deltok i saken. Han ga innspill til innretningen på bestillingen, og svarte på kontrollutvalgets spørsmål.

Kontrollutvalget diskuterte innretning til forvaltningsrevisjon av Novari med InSchool som utgangspunkt, hvor det sees på:

- En ettergåelse av kontraktsoppfølging med tanke på økonomi og et økende kostnadsbilde.
- Internkontrollen i Novari
 - Får eierne tilstrekkelig informasjon fra Novari om feil og mangler?

For eierskapskontrollen er det interessant å se på om politisk nivå er godt nok informert som eiere.

Kontrollutvalget kom frem til dette forslaget til vedtak:

Kontrollutvalget ber sekretariatet komme med forslag til en bestilling til neste møte basert på de innspill som kom frem i møtet.

Forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget ber sekretariatet komme med forslag til en bestilling til neste møte basert på de innspill som kom frem i møtet.

Sak 24/26 Oversikt mulige orienteringer og virksomhetsbesøk per mars 2026

Saken behandlet i	Møtedato	Saknr
Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune	17.03.2026	24/26

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget tar oversikten for orienteringer og virksomhetsbesøk til orientering, og ber sekretariatet innarbeide de endringer som fremkom i møtet.
2. Oversikten kan brukes til planlegging av de kommende møtene i kontrollutvalget.
3. Oversikten legges frem til ny vurdering i forbindelse med behandling av årsplan for 2027.

Behandling:

Kontrollutvalget diskuterte saken, og hadde disse innspillene til endringer:

- Videregående skole - demografiske endringer og påvirkning av skoletilbudet, prioriteres ikke på bakgrunn av at det vil komme politiske diskusjoner knyttet til dette.
- Det kan være interessant å se på effekten av sammenslåingen av Johan Bojer vgs og Guri Kunna vgs.
 - Det prioriteres et virksomhetsbesøk på Johan Bojer.

Bruk av lærekrefter for fagutdanning innen yrkesfag på videregående skoler. Charlottenlund vgs skole kan være aktuelt på sikt.

Forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Kontrollutvalget tar oversikten for orienteringer og virksomhetsbesøk til orientering, og ber sekretariatet innarbeide de endringer som fremkom i møtet.
 2. Oversikten kan brukes til planlegging av de kommende møtene i kontrollutvalget.
 3. Oversikten legges frem til ny vurdering i forbindelse med behandling av årsplan for 2027.
-

Sak 25/26 Forslag til hørings svar til FKT sin strategi for 2026 til 2030

Saken behandlet i
Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato
17.03.2026

Saknr
25/26

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget slutter seg til forslag til hørings svar til FKT Forum for Kontroll og Tilsyn sin strategi for 2026 til 2030 og ber sekretariatet sende hørings svaret til FKT innen høringsfristen.

Behandling:

Sekretariatet hadde en kort gjennomgang av saken. Kontrollutvalget støttet forslag til vedtak, og vedtaket ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget slutter seg til forslag til hørings svar til FKT Forum for Kontroll og Tilsyn sin strategi for 2026 til 2030 og ber sekretariatet sende hørings svaret til FKT innen høringsfristen.

Sak 26/26 Kontrollutvalgets årsrapport for 2025

Saken behandlet i
Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato
17.03.2026

Saknr
26/26

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalgets årsrapport for 2025 vedtas, med de endringer som ble gjort i møtet.
2. Saken oversendes fylkestinget med denne innstillingen: Fylkestinget tar kontrollutvalgets årsrapport for 2025 til orientering.

Behandling:

Kontrollutvalget gikk gjennom saken. Dato for studieturen rettes redaksjonelt.

Forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Kontrollutvalgets årsrapport for 2025 vedtas, med de endringer som ble gjort i møtet.
 2. Saken oversendes fylkestinget med denne innstillingen: Fylkestinget tar kontrollutvalgets årsrapport for 2025 til orientering.
-

Sak 27/26 Aktuelle artikler og tolkninger for kontrollarbeidet - 17.03.2026

Saken behandlet i
Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato
17.03.2026

Saknr
27/26

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar aktuelle artikler og tolkningsuttalelser til orientering.

Behandling:

Kontrollutvalget tok artiklene til orientering.

Forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget tar aktuelle artikler og tolkningsuttalelser til orientering.

Sak 28/26 Referatsaker

Saken behandlet i
Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato
17.03.2026

Saknr
28/26

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar referatsakene til orientering.

Behandling:

Kontrollutvalget tok referatsakene til orientering.

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget tar referatsakene til orientering.

Sak 29/26 Innspill til kontrollarbeidet

Saken behandlet i
Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato
17.03.2026

Saknr
29/26

Forslag til vedtak

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Behandling:

Kontrollutvalget foreslo dette:

- Høringssak for påseansvaret settes opp som sak til neste møte.
- Kontrollutvalgsmedlemmer som ønsker å delta på FKT og NKRF sin fagkonferanse, melder fra til sekretariatet.

Forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Høringssak for påseansvaret settes opp som sak til neste møte.

Sak 30/26 Godkjenning av møteprotokoll fra dagens møte

Saken behandlet i
Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato
17.03.2026

Saknr
30/26

Forslag til vedtak

Møteprotokollen fra dagens møte i kontrollutvalget, 17.03.2026, godkjennes.

Behandling:

Kontrollutvalget gikk gjennom møteprotokollen.

Møtet ble avsluttet kl. 15:00.

Forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Møteprotokollen fra dagens møte i kontrollutvalget, 17.03.2026, godkjennes.

Sak 31/26 Sammenfatning av flere områder fra plan for forvaltningsrevisjon

Saken behandlet i Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune	Møtedato 17.03.2026	Saknr 31/26
---	------------------------	----------------

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget ber sekretariatet legge frem to saker for bestilling av forvaltningsrevisjoner med to tema:
 - a. Klima, risiko og bærekraftig infrastruktur
 - b. Beredskap, sikkerhet og samferdselsstyring
2. Sakene legges frem i tråd med skissert opplegg i saksfremlegget til førstkommende møte.

Behandling:

Sekretariatet hadde en kort gjennomgang.

Kontrollutvalget ønsker å starte med problemstilling 1 som avgrenses til dette:
I hvilken grad oppfyller fylkeskommunen kravene til beredskapsplikt og har et helhetlig, oppdatert og innøvd beredskapssystem?

Deretter problemstilling 3 som avgrenses til dette:

Har fylkeskommunen et tilstrekkelig system for å identifisere, prioritere og håndtere klimarisiko i drift, vedlikehold og investeringer?

Tilslutt gjennomføres problemstilling 4.

Kontrollutvalgets forslag til vedtak:

1. Kontrollutvalget ber sekretariatet legge frem en sak for bestilling av forvaltningsrevisjoner med problemstilling 1 til neste møte.
2. Deretter gjennomføres problemstilling 3 og 4.

Forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Kontrollutvalget ber sekretariatet legge frem en sak for bestilling av forvaltningsrevisjoner med problemstilling 1 til neste møte.
 2. Deretter gjennomføres problemstilling 3 og 4.
-

TkMidt

2026

Kompetansesenteret
Tannelse Midt

Stortingsmelding 35 (2006-2007)

Framtidas tannhelsetjenester:

- Lik tilgjengelighet til tannhelsetjenester
- Sosial utjevning
- Styrket folkehelsearbeid
- Kunnskapsløft og kompetanseheving
- Styrket fylkeskommunalt forvaltningsnivå
- Forenkling av trygdens regelverk

Stortingsmelding 35 (2006-2007)

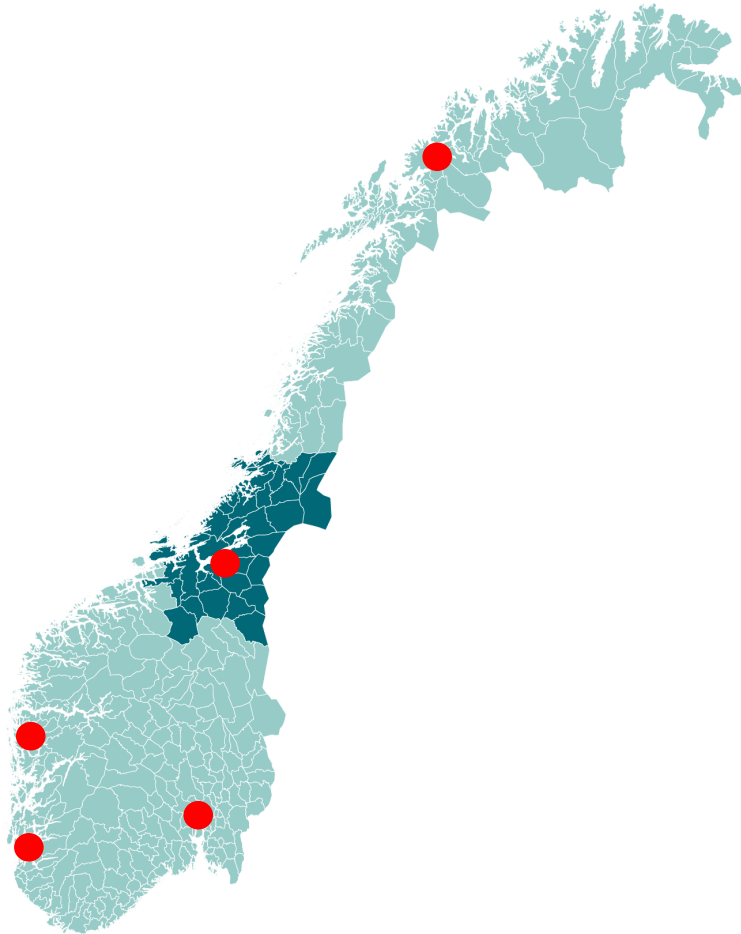

Kompetansesentrene skal:

- Sikre spesialisttilgangen
- Gi råd til tannhelse- og helsetjenesten
- Bidra til desentralisert spesialistutdanning
- Utøve og legge til rette for forskning og faglig utvikling
- Drive etterutdanning og fagstøtte
- Bidra til rekruttering og stabilisering
- **TOO**

De regionale odontologiske Kompetansesentrene

TkMidt

Trondheim 2014

Organisert som FKF

Kompetansesenteret
Tannhelse Midt

Et fylkeskommunalt foretak

Eiet av Trøndelag fylkeskommune

Opprettet 2014

68 ansatte

Arbeidsområder:

- Spesialisttannpleie
- Forskning og innovasjon innen oral helse
- Tortur Overgrep Odontofobi (TOO)
- Trygge Barn i Tannbehandling (TBIT)
- Tannvern

Finansiering av avdelingene

Spesialistklinikken

Konkurransesatt
Selvfinansierende
Pedodontist-tilskudd

Forskning & administrasjon

ROK-tilskudd
Eierbidrag
Ekstern finansiering

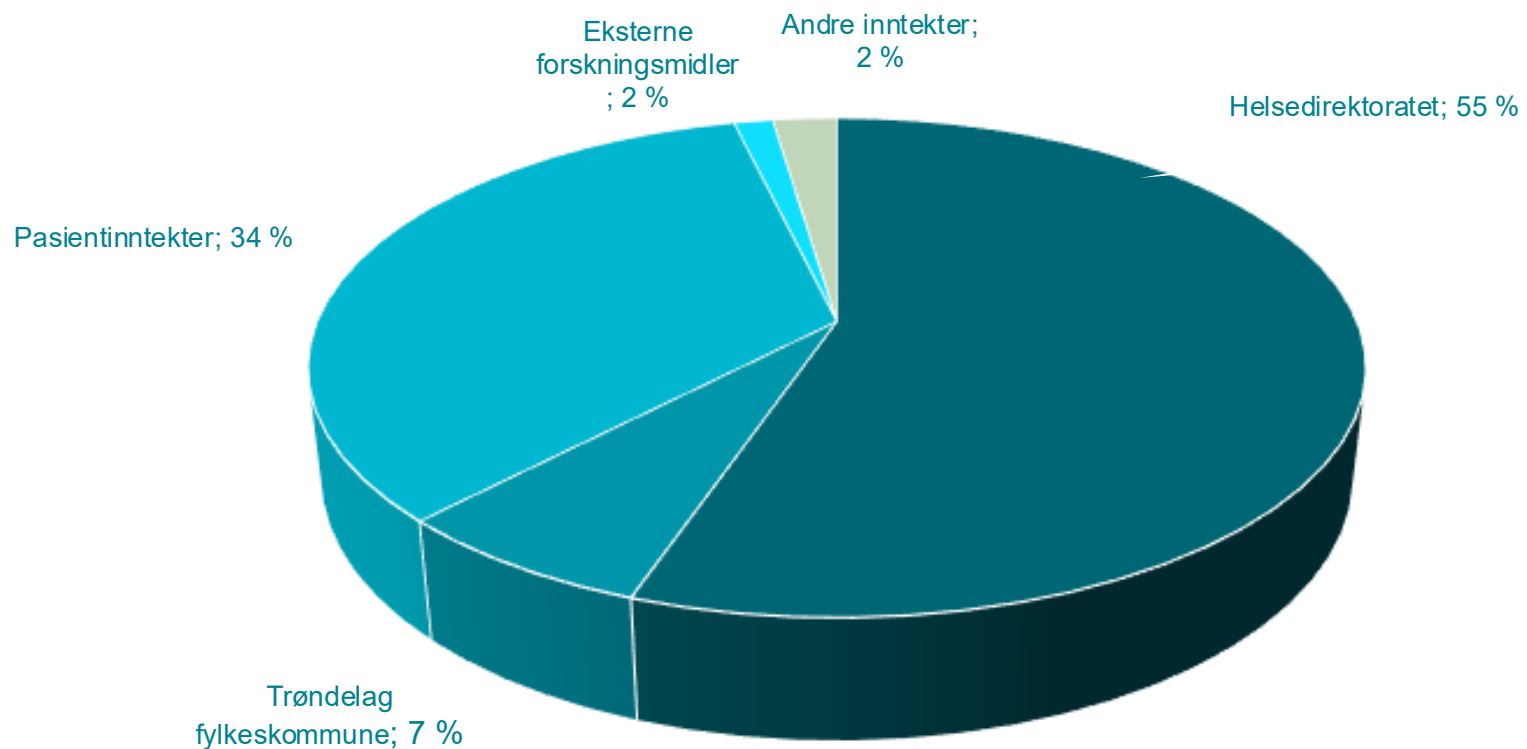
Avd. f. odontofobi

TOO-tilskudd
Eierbidrag

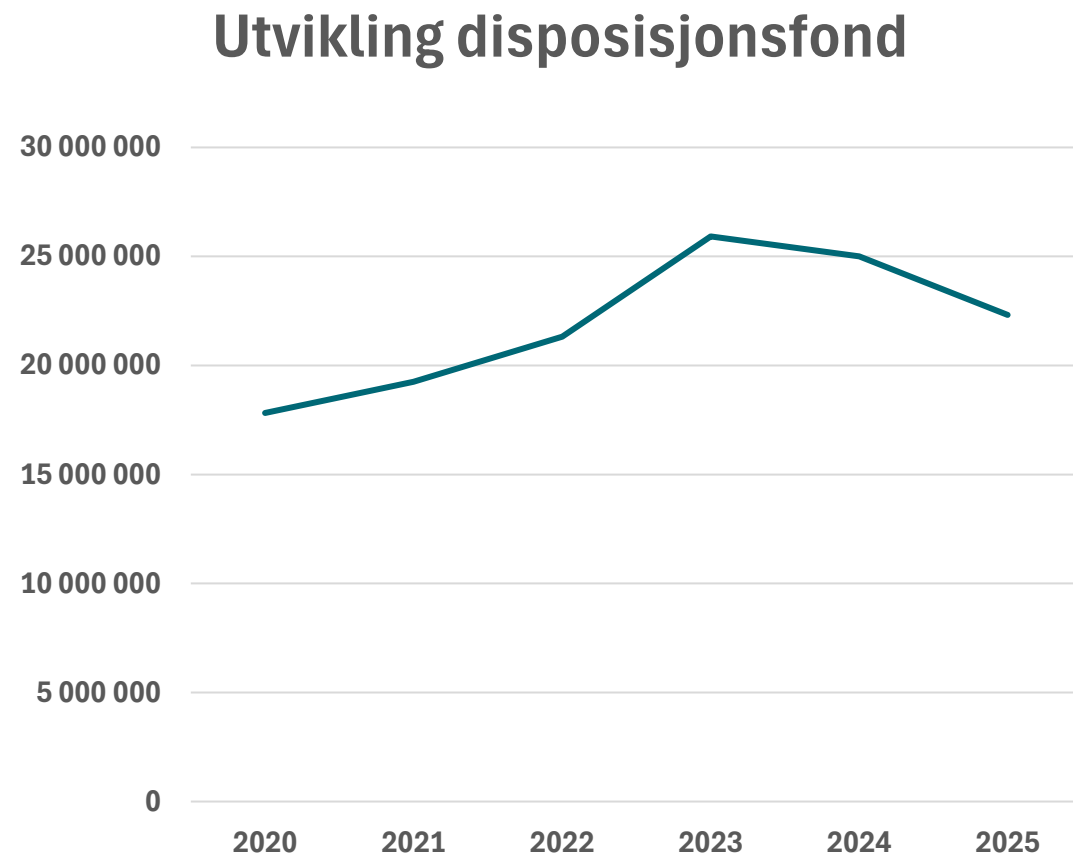
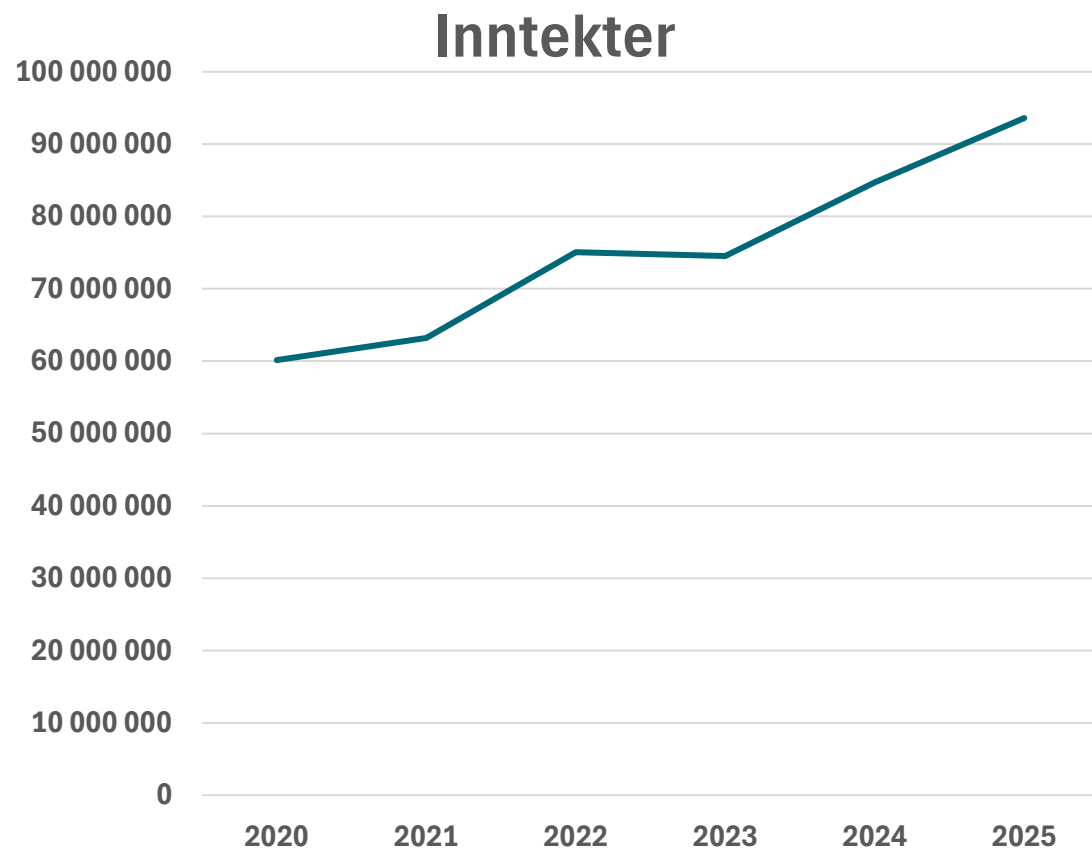

Finansiering

Inntektskilder TkMidt 2025

Økonomisk utvikling

Resultat 2025

Merforbruk 1,7 millioner

Lønnsoppgjør som fløt over fra
2024 til 2025

Lavere tilskudd enn reelt behov

Rekruttering

Stipendiater

Forskere

Spesialistkandidater

Tannleger

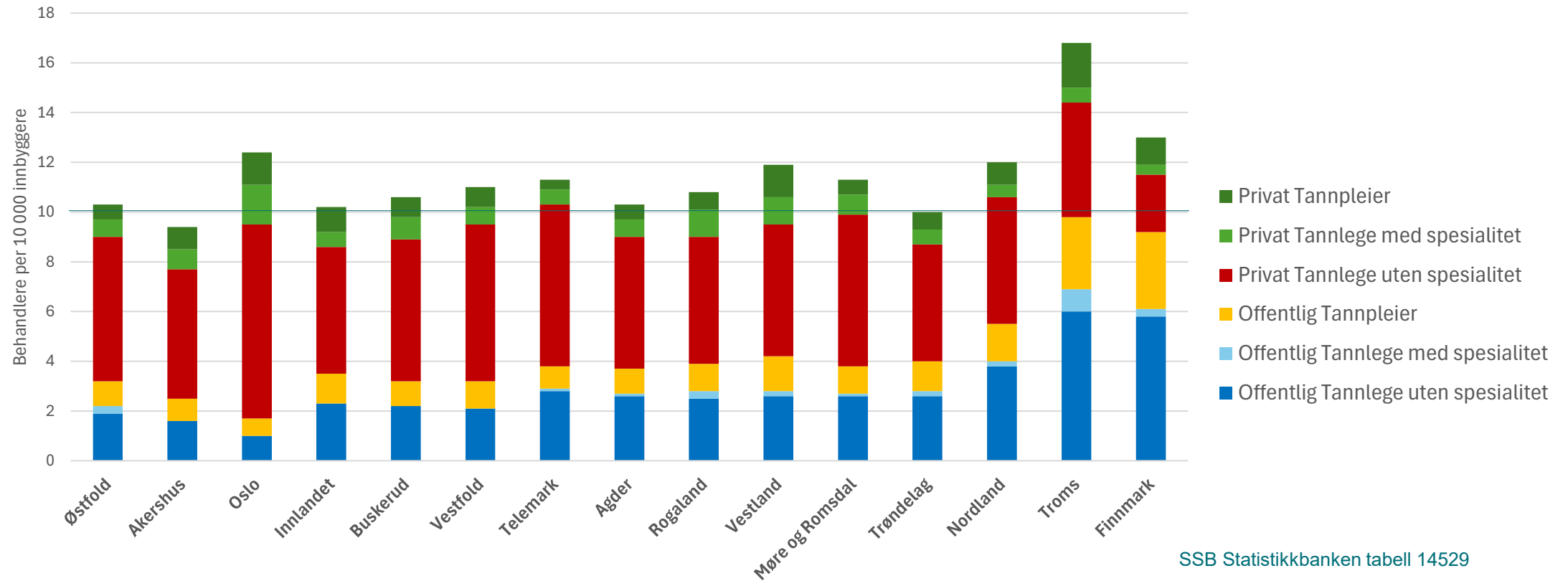
Tannhelsesekretærer

Psykologer/psykologspesialister

Årsverk tannbehandlere 2024

Årsverk tannpleiere og tannleger med og uten spesialitet. Fylkesfordelt 2024

SSB Statistikkbanken tabell 14529

Kompetansesenteret
Tannhelse Midt

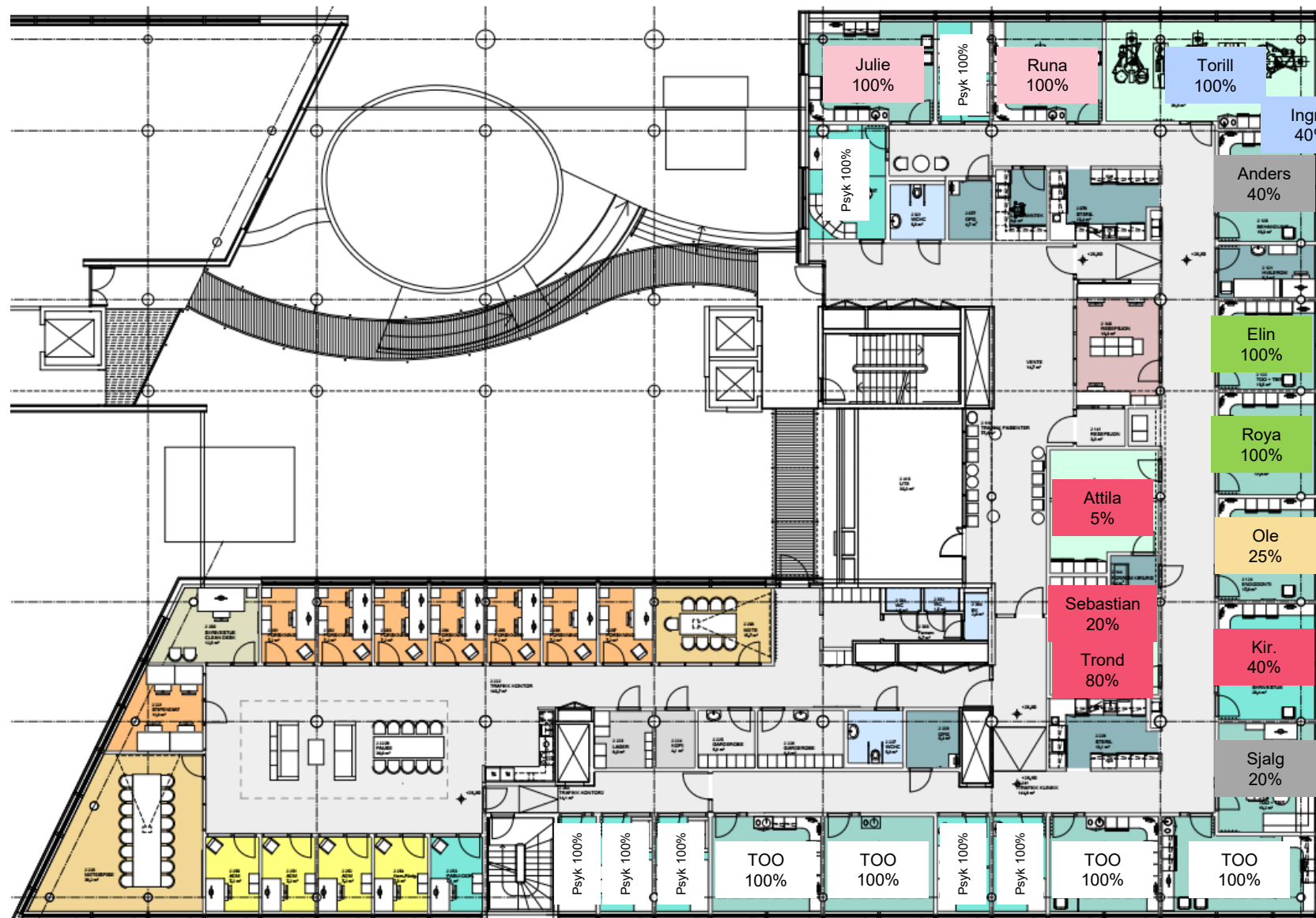
Lokaler

- 2014 Ca. 800 m², Klæbuveien 70
- 2018 Ca. 1250 m², 2. et. i Professor Brochs gt. 2
- 2026 Ca. 1250 m²+ 680 m², 2.+3. et. i Pr. Brochs gt. 2
- ? *Etablering på Steinkjer?*

2025 h

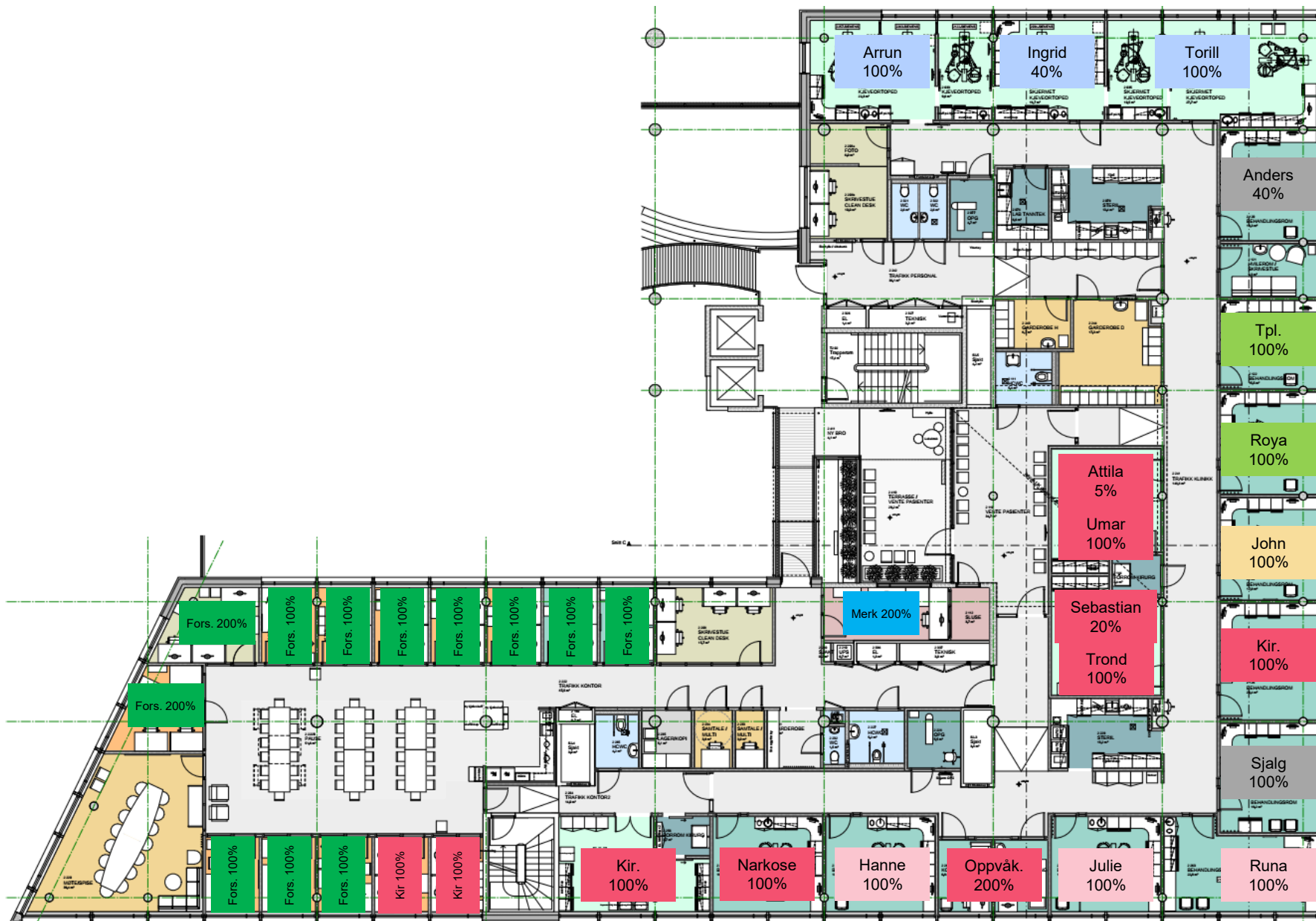
- Pedodonti
- Kjeveortopedi
- Protetikk
- Periodonti
- Endodonti
- Kirurgi

- Arrun 100%
- Cecilie 100%
- Umar 100%
- Trond 100%
- Sjalg 100%
- John 100%
- Hanne 100%
- Ellisiv 100%
- Trine 100%

2026 h

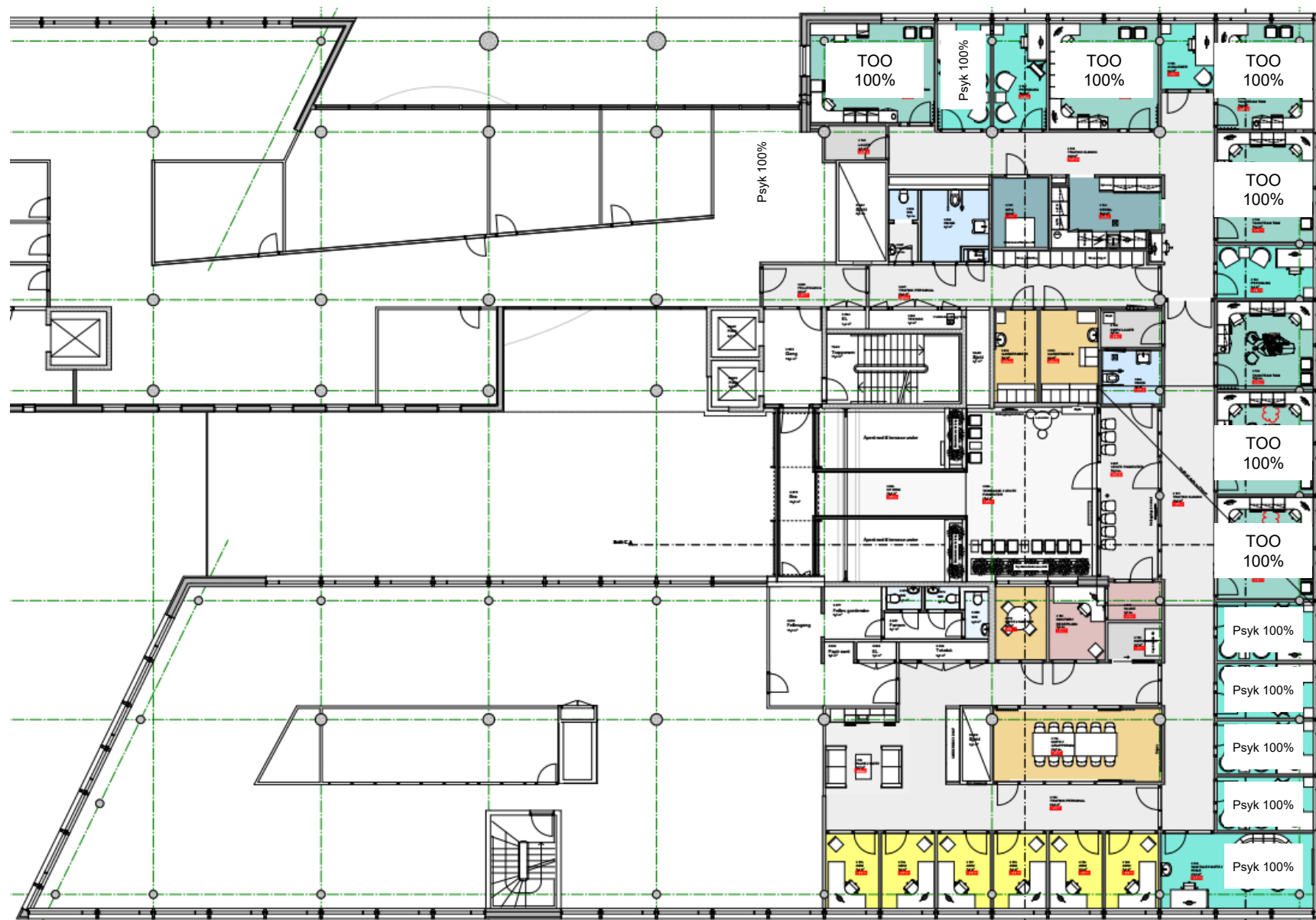
- Pedodonti
- Kjeveortopedi
- Protetikk
- Periodonti
- Endodonti
- Kirurgi

- Cecilie 100%
- Ellisiv 100%
- Trine 100%

2026 h

- Pedodonti
- Kjeveortopedi
- Protetikk
- Periodonti
- Endodonti
- Kirurgi

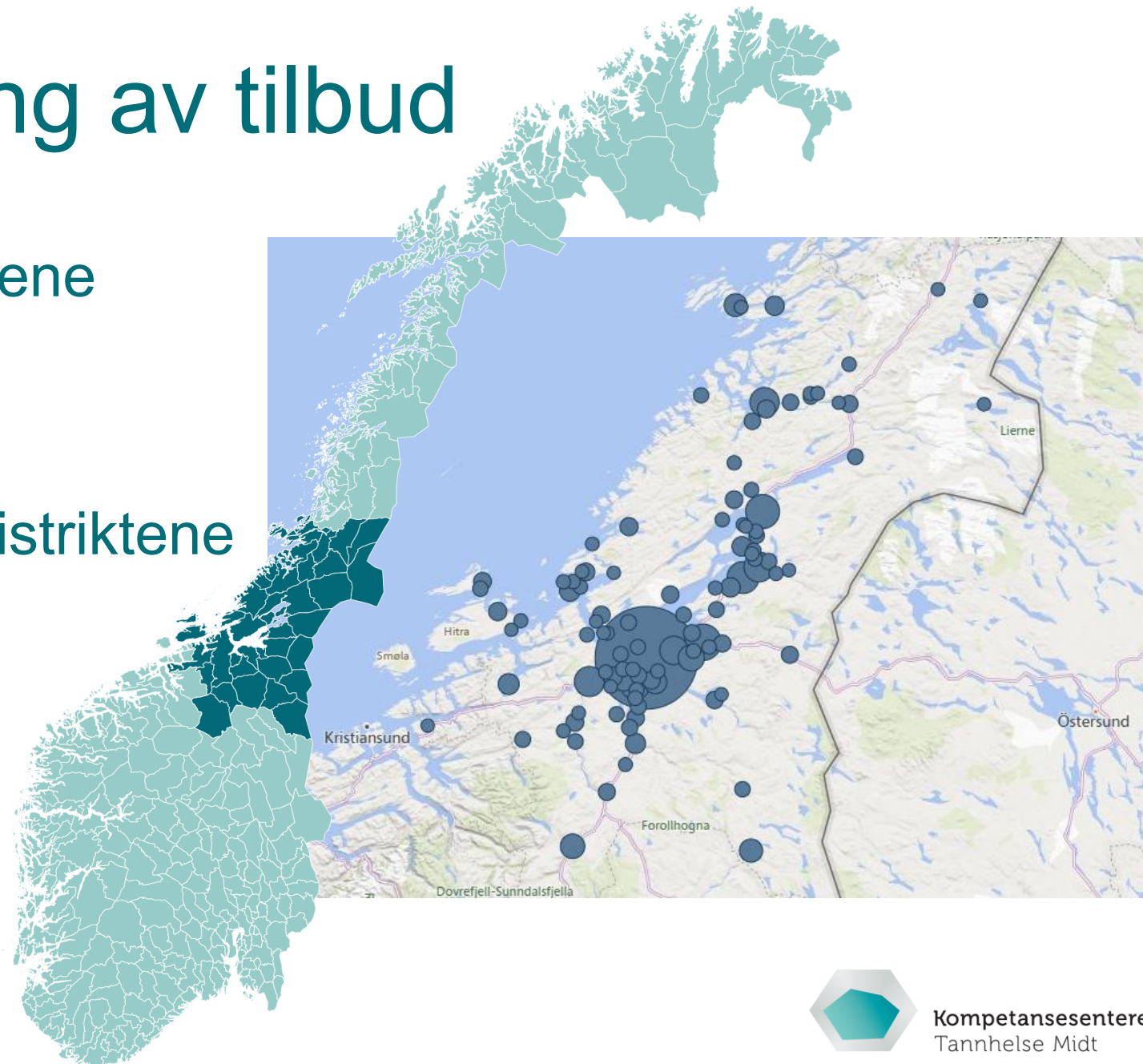
Desentralisering av tilbud

Tilbudet utenfor storbyene

Henvisningsfrekvens

Telemedisin

Kompetanseheving i distriktene

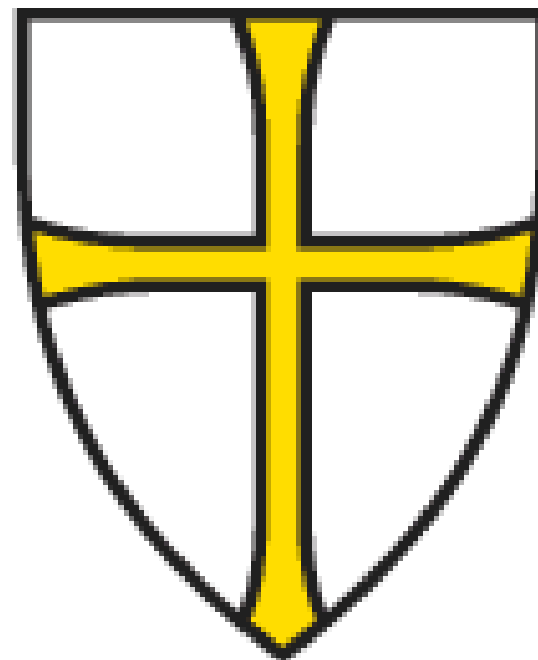
Samhandling med tannhelsetjenesten

Meget godt samarbeid med den offentlige tannhelsetjenesten

- Pasientbehandling
- Kompetanseheving
- Forskning

Godt samarbeid med privat tannhelsetjeneste

- Pasientbehandling
- Kompetanseheving

**Trønder
Trööl**

Samhandling med andre

Forskingssamarbeid

Samarbeid med Helsetjenesten

Samarbeid med Kompetansesentre

NOU 2024: 18

Universell modell

Likestiller helse- og tannhelsetjenester

Forvaltningsnivå

Tre modeller

Finansiering

Må utredes videre

Kompetansesentrene har en viktig rolle også i fremtiden

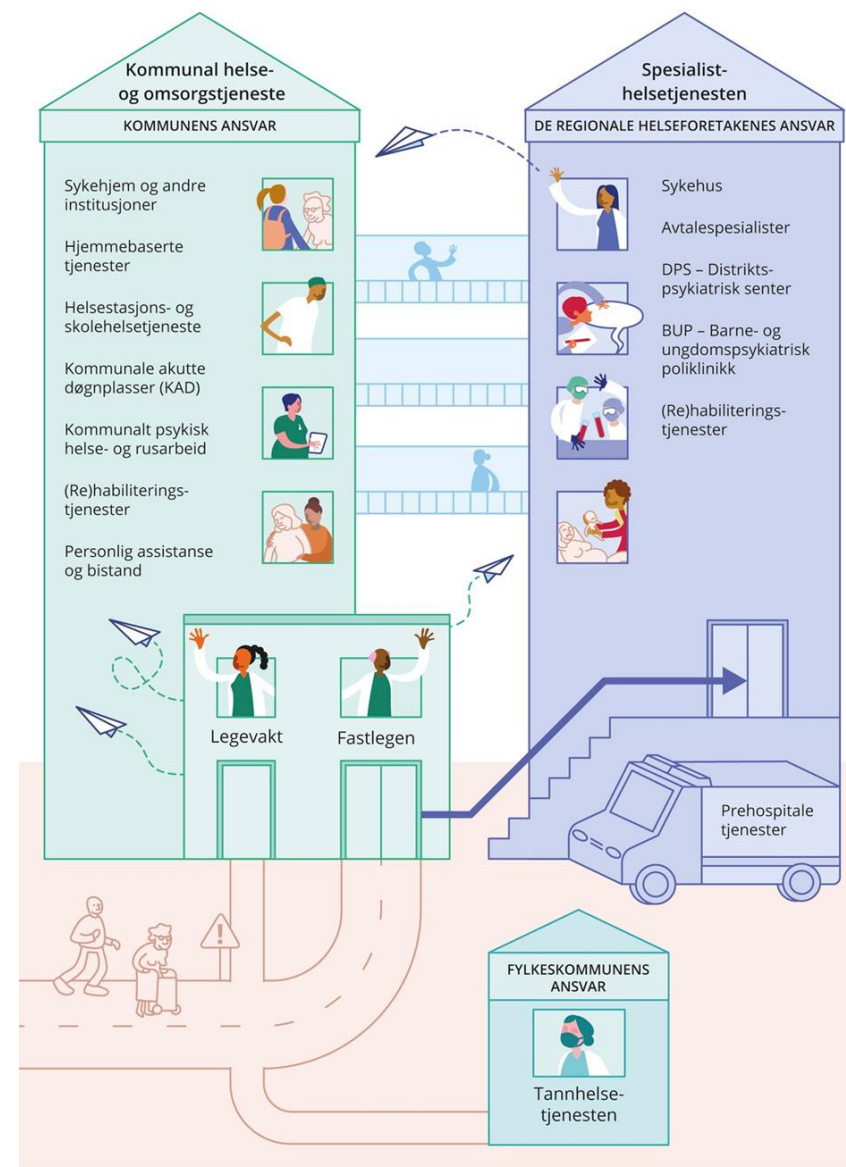
Forvaltningsmodeller i NOU 2024: 18

- Den harmoniserte modellen
- Regionalt tannhelseforetak for den offentlige tannhelsetjenesten
- Fylkeskommunalt ansvar for den offentlige tannhelsetjenesten

Helsereformutvalget

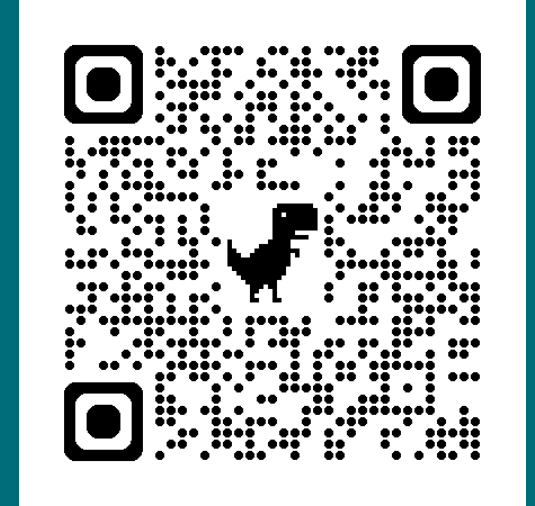
- Utrede og foreslå ulike modeller for fremtidig organisering, styring og finansiering av en sammenhengende og integrert helse- og omsorgstjeneste i Norge.
- Vurdere ansvars- og oppgavefordelingen mellom den kommunale og fylkeskommunale helse- og omsorgstjenesten og spesialisthelsetjenesten.
- Vurdere hvordan samarbeid med private aktører kan organiseres på en hensiktsmessig måte, for å sikre at vi fremdeles skal ha felles og likeverdige skattefinansierte helse- og omsorgstjenester i Norge.

TkMidts utfordringsbilde

- Forutsigbarhet
- Likeverdig tilbud til innbyggerne
- Utfordrende samarbeid med andre odontologiske ressurser
- Tar tid å bygge opp kompetansesentret
- Infrastruktur/systemer, datalagring, litteratur, journal, programvare, personvern, forskningsetikk...
- Ønskelig med tettere dialog med myndighetene (inkl. HOD og H-dir.)

Forskning og innovasjon

Forskningsleder Astrid Jullumstrø Feuerherm

Kompetansesenteret
Tannhelse Midt

Hvorfor forsker kompetansesentrene?

Tannhelseforskningen er svak i sammenlikning med annen helseforskning:

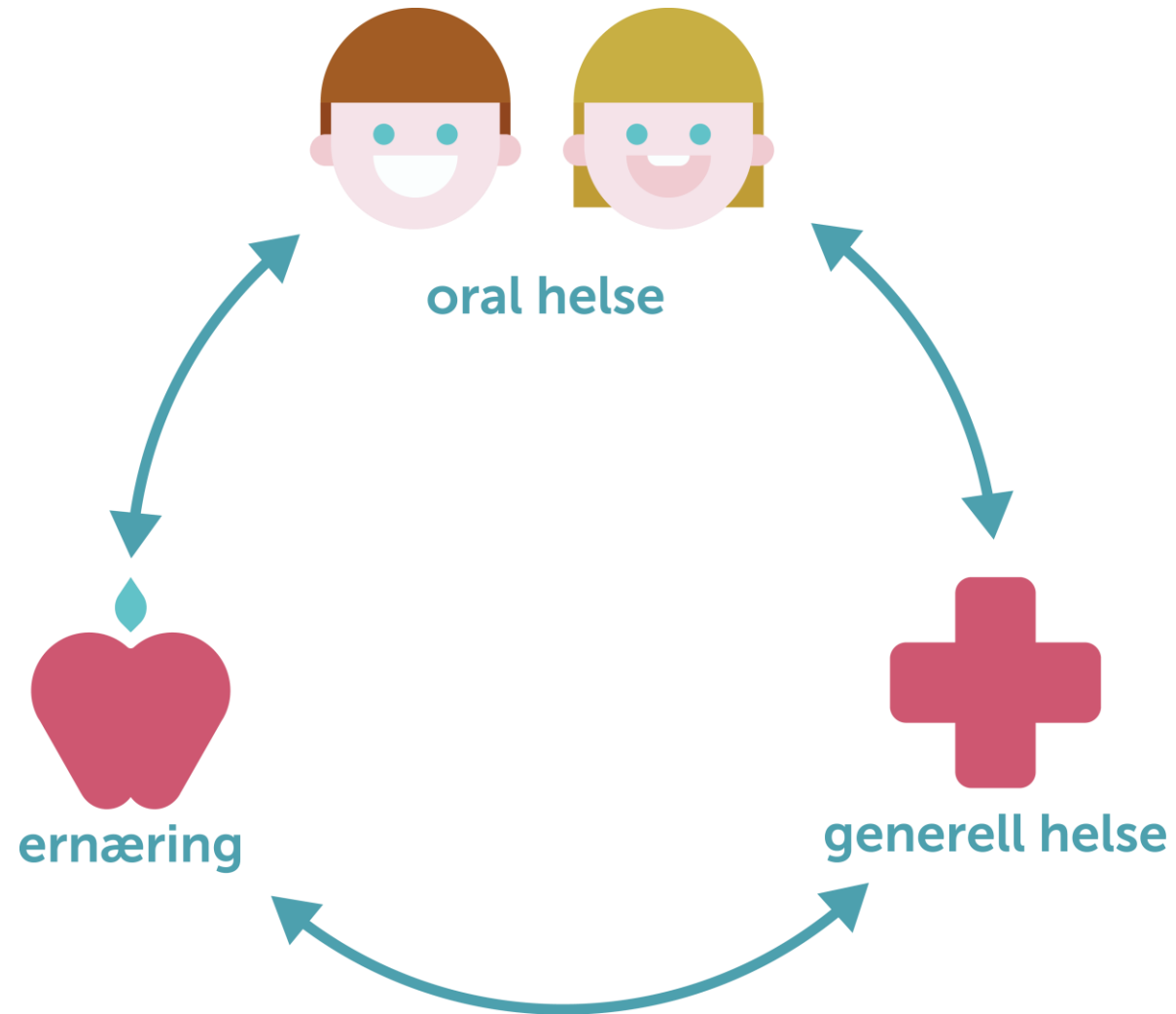
Små forskningsfelt, mange tema, lite samarbeid, lite tradisjon med konkurransedrevet belønning, få tannleger forsker, tannhelsefeltet har ikke fulgt med i utviklingen i forhold til annen helsefaglig forskning.

Det forutsettes at utøvelsen av tannhelsetjenester, som øvrige helsetjenester, i hovedsak er kunnskapsbasert. Dette innebærer at tjenesteytelsen er basert på forskning og/eller oppsummert erfaring.

Vi vet fortsatt alt for lite om befolkningens munnhelse...

«Alt henger sammen med alt»

Hvem er vi og hva gjør vi på TkMidt?

- Per i dag 18 ansatte, totalt 11,4 årsverk
- Tverrfaglig kompetanse
 - Odontologi, ernæring, medisin, sykepleie, folkehelse, cellebiologi, epidemiologi, statistikk, psykologi
- Sammenhenger mellom munnhelse og øvrig helse
 - Kartlegge og forstå munnhelse hos barn, voksne, eldre, friske og syke
 - Hvordan kan vi bedre forebygge og behandle?
 - Hvordan kan vi bedre samhandle med øvrige helsetjenester- og utdanninger?
- Kurs og undervisning
- Stort og voksende samarbeidsnettverk

Stort mangfold av prosjekter

Befolkningsstudier Praksisnær forskning Tjenesteinnovasjon Teknologeutvikling Kvalitetsarbeid

Oral helse hos barn, voksne og eldre i Trøndelag

Trøndelag fylkeskommune
Trööndelagen fylhkentjielte

VÅRE TJENESTER POLITIKK OM OSS

[Startside](#) / [Nyhetsarkiv](#) / [Skal forske på tannhelse](#)

Skal forske på tannhelse

Skal kartlegge trøndernes tannhelse: Fylkestannlege Bjørnar Hafell samt forskerne Arnhild Myhr (i midten) og Hedda Høvik ved Kompetansesenteret Tannhelse Midt skal se nærmere på den trønderske tann- og munnhelsen. Går alt etter planen, kan forskningen bidra til et bedre behandlingstilbud. (Foto: Hedda Høvik).

- Samarbeid med fylkestannlegen
- Journaldata fra alle pasienter i DOT fra 2005 - 2024
- Koples mot levekårsdata fra SSB

Prioriterte grupper	Antall personer registret i 2024
A, barn og ungdom 0-18 år	83 906
B, psykisk utviklingshemmede i og utenfor institusjon	2103
C1, grupper av eldre, langtidssyke og uføre i institusjon	4179
C2 grupper av eldre, langtidssyke og uføre i hjemmesykepleie	6362
D, unge voksne 19-20 år	10 070
E, personer i behandling (gitte former) for rusmiddelavhengighet	1466
F, innsatte i fengsler i kriminalomsorgen	145
Voksne betalende	128 509

Tannhelse i Trøndelag – HUNT4 Oral helse

- **Norges største og mest omfattende tannhelseundersøkelse!**
- Datainnsamling i 2017-2019
- Spørsmål om oral helse i basis HUNT og i Ung-HUNT
- Eget tannhelsespørreskjema
 - Rundt 7500 besvarelser – god overlapp med Kostholdsskjema
- Klinisk tannhelseundersøkelse i seks kommuner
 - Rundt 5000 nord-trøndere ble undersøkt
- Munnhelseundersøkelse hos eldre, 70+
 - Rundt 2500 eldre ble undersøkt
- Kobling til tannhelsesdata fra journal i DOT Trøndelag
 - Særlig brukt for deltakere i Ung-HUNT4 (13-19 år)

Hva bruker vi HUNT data til?

- Forskning og tjenesteinnovasjon innen oral helse
 - Forekomst av karies, periodontitt, slimhinnelesjoner, munnhelseproblem hos eldre mv.
 - Sammenhenger med øvrig fysisk og mental helse
 - Kunnskapsbaserte forebyggende tiltak
 - Betydningen av sosioøkonomi, livsstil og levekår og andre risikofaktorer
- Kunnskap om oral helse og ernæring i befolkningen for fylkeskommune og kommune
- Grunnlag i utredninger og planlegging av framtidige tjenester, regionalt og nasjonalt

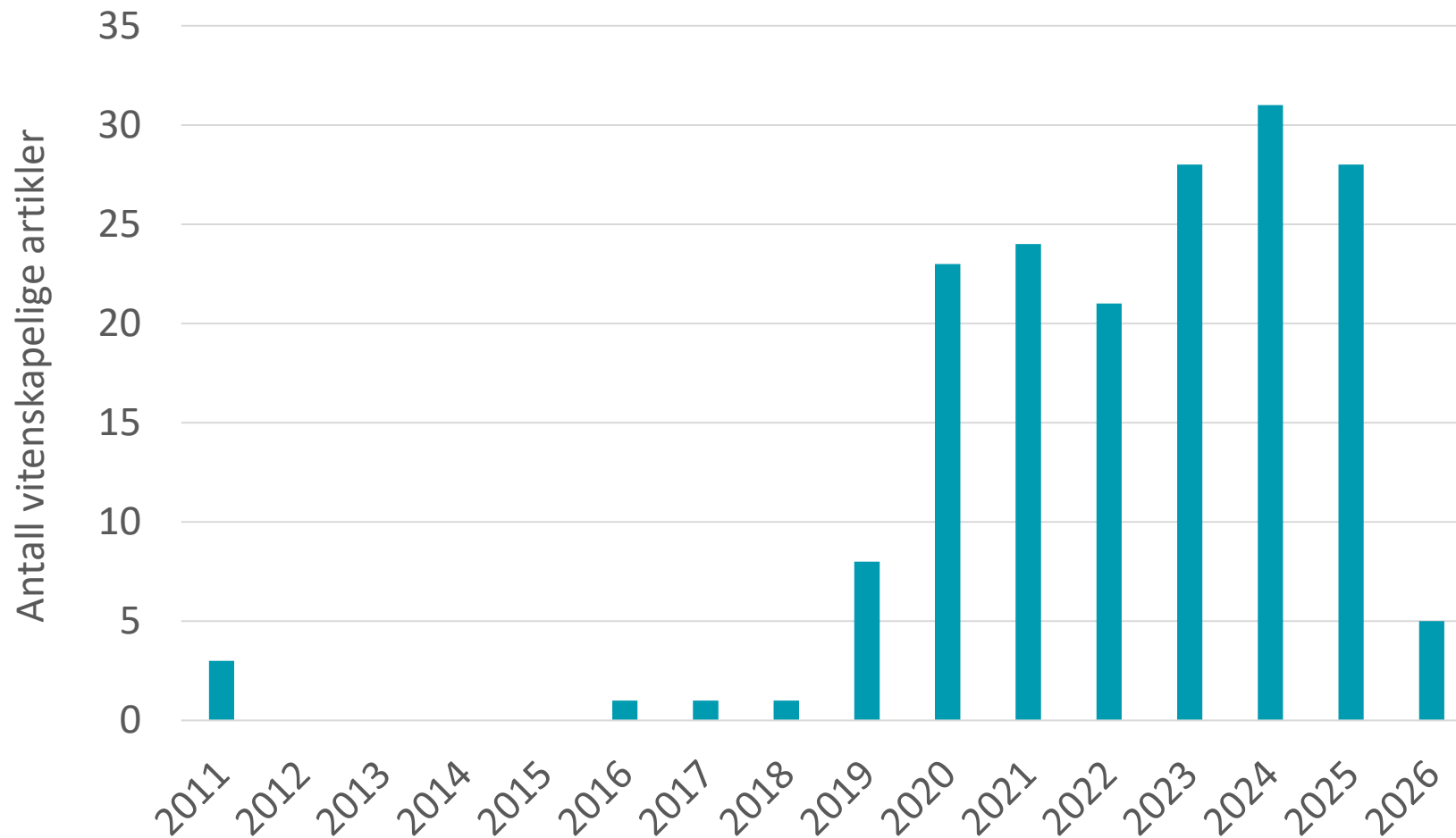

Tannhelse i Trøndelag – HUNT5 Oral helse

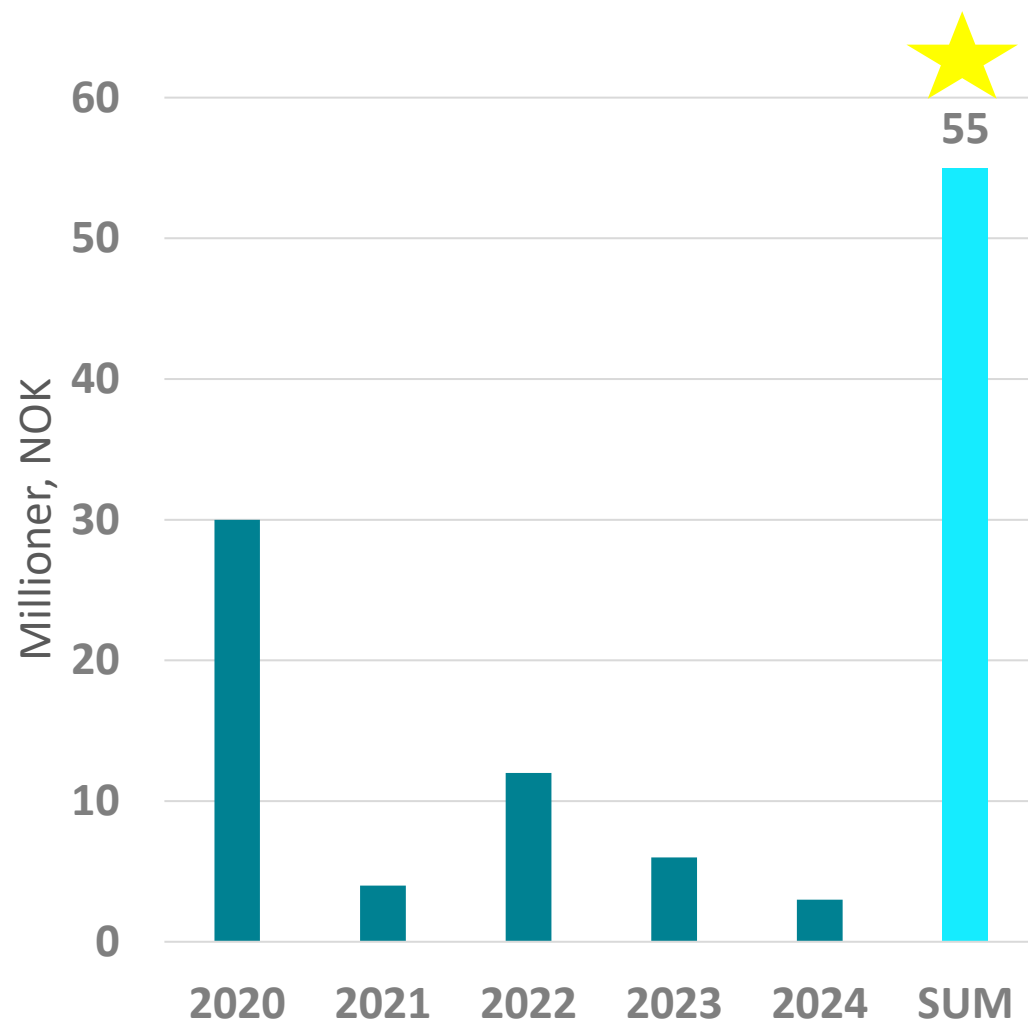
- Datainnsamling i 2028-2030 – vil gi longitudinelle data
- Fagansvar for temagrupper Oral helse og Kosthold
- Spørsmål og klinisk undersøkelse omtrent som i HUNT4
 - Klinisk undersøkelse i de samme seks kommuner i NT pluss ev. Trondheim
 - Planlegger å bruke DOT klinikker i kombinasjon med feltstasjon
- Munnhelseundersøkelse hos eldre, 70+
- Samarbeidet med fylkestannlegen er helt uvurderlig!
 - Vi vil få til dette sammen – Trøndelag og Norge trenger det!

Vi publiserer mye!

Vi henter inn mye penger til forskning!

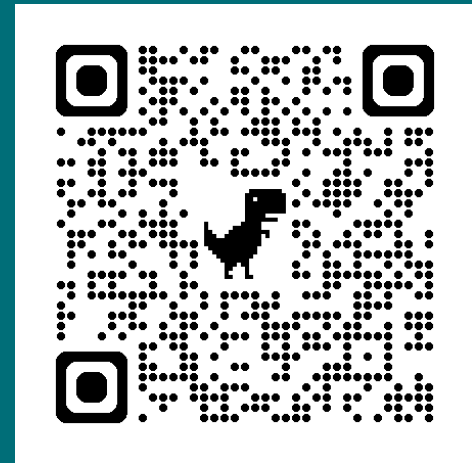
TkMidt lykkes godt!

Forskningspoeng totalt	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
NIOM	18,6	16,8	21,7	17,8	20,8	25,4	21,5
TkRogaland	1,8	0,7	0,8	4,0	10,0	15,0	4,5
TkNN	4,3	11,0	14,0	14,4	8,2	12,4	9,5
TkMidt	0,3	3,8	8,6	17,2	18,0	20,2	29,8
TkVestland	7,8	18,8	7,3	15,4	19,9	11,7	20,8
TkØst	0,5	5,1	9,3	21,0	15,4	16,3	16,8

Måling av forskning og innovasjon i helseføretaka og kompetansesentra utanfor spesialisthelsetenesta. Helse- og omsorgsdepartementets årlige statistikker

Oral helse KAG

Klinisk akademisk gruppe for oral helse

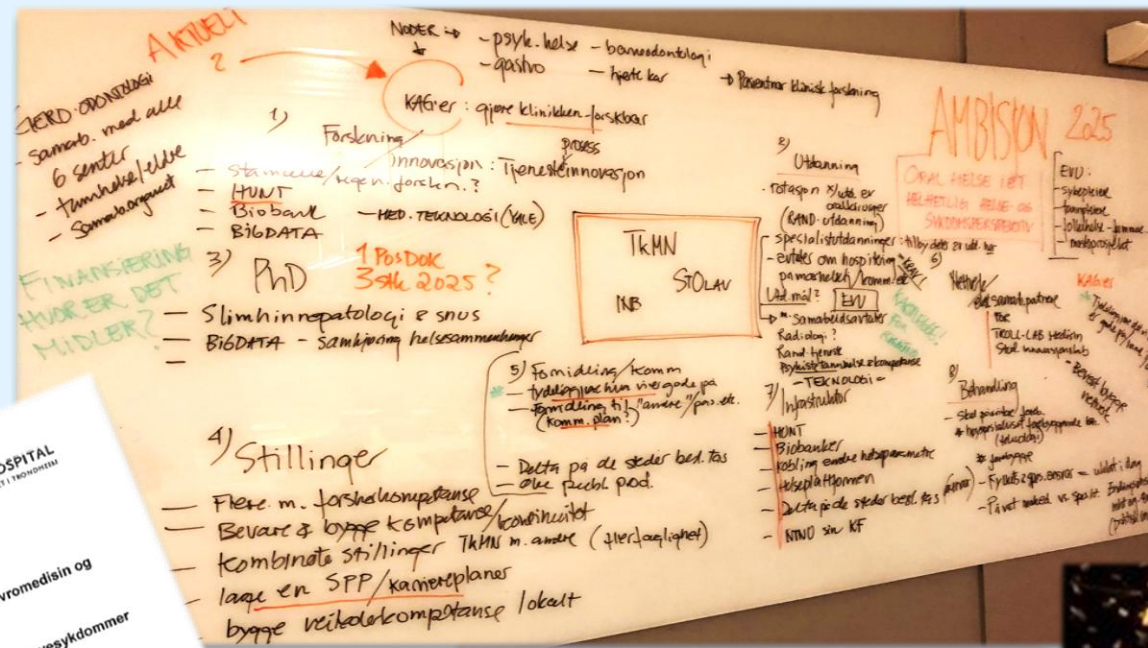
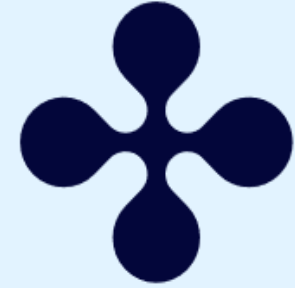

Kompetansesenteret
Tannhelse Midt

Oral helse KAG

- Klinisk akademisk gruppe - klinikere og forskere, hånd i hånd
- Avtalefestet og forpliktende samarbeidsplattform for et felles fag- og forskningsmiljø i regionen
- Unik modell for samarbeid om utdanning, forskning og klinisk praksis i Norge
- Viktig stemme i utviklingen av framtidens tannhelsetjeneste
- Vi setter munnen på plass i kroppen der den hører hjemme

NTNU | Tannhelsetjenestens kompetansesenter Midt-Norge

ST. OLAVS HOSPITAL
UNIVERSITETSSYKEHUSET I TRONDHEIM

Intensjonsavtale mellom
NTNU Fakultet for Medisin og Helsevitenskap, Institutt for nevromedisin og bevegelsesvitenskap
og
St. Olavs Hospital HF, Klinikk for Øre-nese-hals, Kjevekirurgi og øyesykdommer
og
Tannhelsetjenestens kompetansesenter Midt-Norge IKS
om forsknings samarbeid

Institutt for nevromedisin og bevegelsesvitenskap (INB), Klinikk for Øre-nese, hals, kjevekirurgi og øyesykdommer (ØNH-Kjeve-Øye) og Tannhelsetjenestens kompetansesenter Midt-Norge IKS (TKMN) inngår med dette en intensjonsavtale med formål om et sterkere samarbeid om forskning og utvikling av vitenskapelig kompetanse innen oral helse i regionen.

Det ligger følgende forpliktelser i avtalen:

1. INB stiller til rådighet administrative ressurser for å støtte arbeidet med søknader om eksterne midler innenfor en ramme som partene enes om.
2. Det skal arbeides planmessig for på sikt å kunne opprette kombinerte stillinger mellom partene.
3. Det skal arbeides for opprettelse og finansiering av stipendiater/doktorgradskandidater.
4. Intensjonsavtalen skal jevnlig evalueres og partene forplikter seg til å møtes halvårlig for å sikre gjensidig informasjonsutveksling og rapportering om fremdrift på konkrete oppfølgingspunkter. Innkalling til halvårlig møter utføres av INB.
5. Intensjonsavtalen gjelder fra 01.08.2018 inntil oppsigelse fra en av partene med seks måneders varsel.

Trondheim, 16.08.2018

Jorunn L. Helbostad
Instituttleder
INB

Patric Cestelli
Administrerende direktør
TKMN

Mari Fagerli
Fung. klinikksejef
ØNH-Kjeve-Øye

Oral helse i et
helhetlig helse- og
sykdomsperspektiv

Oral helse
Klinisk Akademi Gruppe

Oral helse KAG

Oral helse i et helhetlig helse- og sykdomsperspektiv

Utdanne

Styrke undervisnings- og utdanningstilbud innen oral helse

Integrere

Integrere oral helse i øvrige helse- og sykdomsforhold

Promotere

Fremme god oral helse i befolkningen

Innovere

Øke innovasjon i behandling og på tjenestenivå

Utdanne

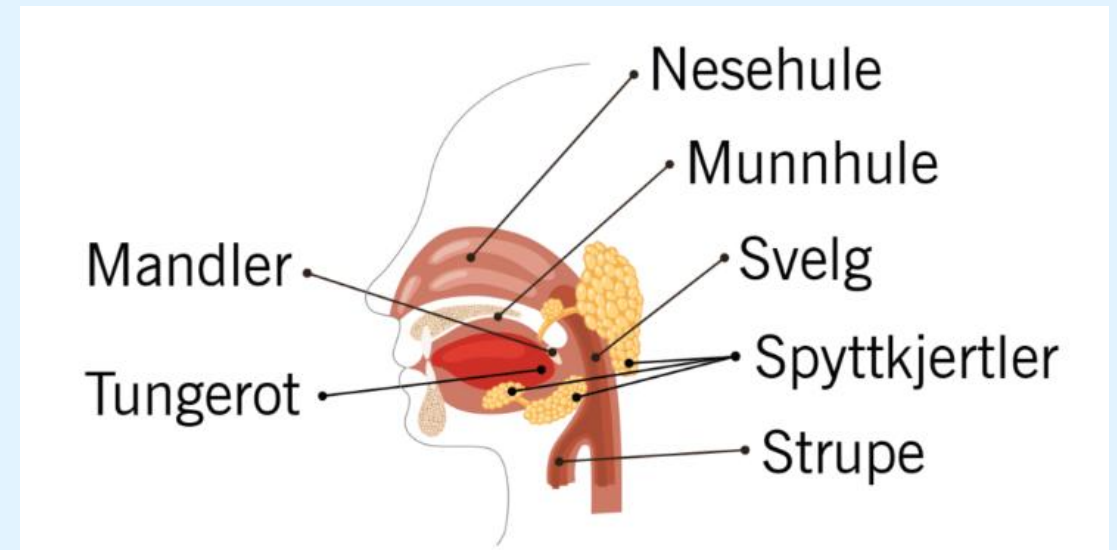
- **Utfordring:** Oral helse er fortsatt dårlig integrert i andre helseutdanninger og i klinisk praksis i Norge
- **Mål:** Å styrke kompetansen om oral helse i andre helseutdanninger og andre helseprofesjoner
- **En helhetlig og bærekraftig helsetjeneste:** Helsearbeidere i mange helseprofesjoner forstår samspillet mellom oral og generell helse, samt kan identifisere og agere på tilstander i munnhule som krever oppfølging (LEON prinsippet).

Samhandling på tvers av sektorer: Bedre oral helse etter hode-halskreftbehandling

- 900 pasienter i Norge i 2024
 - 77 pasienter i Midt-Norge
- Pakkeforløp med nøye oppfølging av tannhelse i helseforetakene
- Hvordan ivareta tannbehandling etter at pasienten er “friskmeldt” – livet ut?

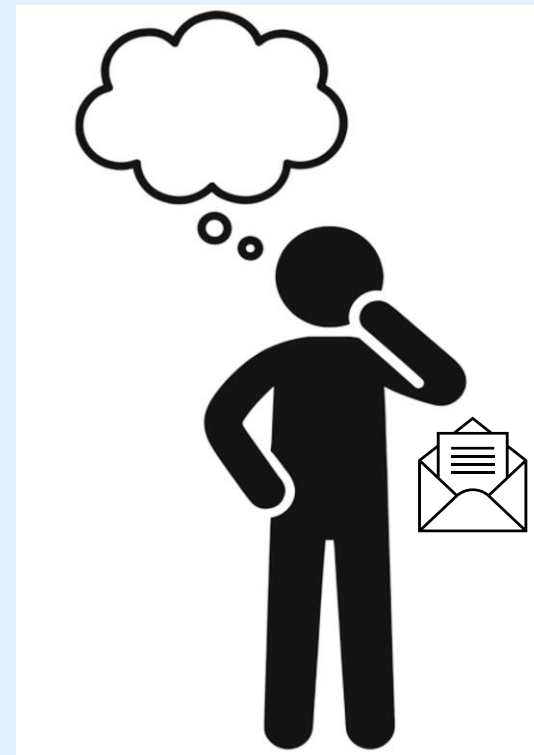
Samhandling på tvers av sektorer: Bedre oral helse etter hode-halskreftbehandling

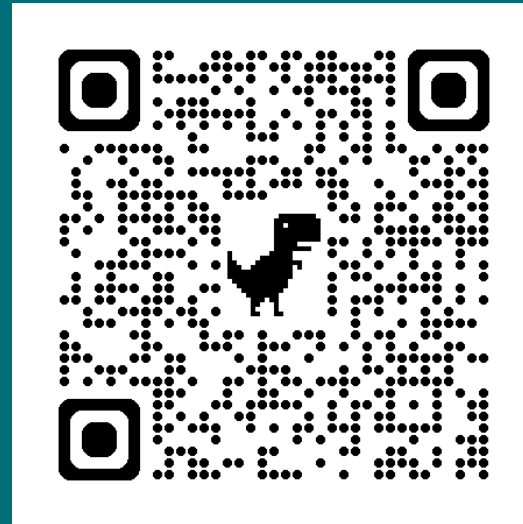
- Ettervirkninger av stråling, eksempler:
 - Behov for omfattende restaureringer
 - Gapesperre
 - Munntørrhet
 - Svelgeproblemer
 - Ernæring
 - Tykt slim, hosting, harking
 - Stemmeproblemer
 - Livskvalitet
- Krever tett oppfølging, hyppige besøk, resten av livet

Viktigste funn fra innsiktsarbeidet

- Overgangen fra sykehus til tannhelsetjeneste oppleves som sårbar
- Informasjonen som gis er mangelfull og/eller er vanskelig å skaffe
- **Pasienten er informasjonsbærer**

Tannvern – en nasjonal ressurs

Helsekompetanse

Kompetansesenteret
Tannhelse Midt

Informasjon til pasienter

- Generell tannhelse
- God tannhelse fra første tann
- Første besøk på klinikken
- Tannpleie for eldre
- Karies
- Periodontitt
- Rotbehandling
- Helprotese
- Delprotese
- Kroner
- Tannimplantat
- Norsk
- Engelsk
- Ukrainsk
- Polsk
- Litauisk
- Spansk
- Tyrkisk
- Arabisk
- Swahili
- Somali
- Kurmanji
- Tigrinja
- Nord- og Sørsamisk

God tannhelse fra første tann

Informasjon til foreldre/foresatte

[Les mer](#)

Første besøk på tannklinikk

Informasjon til foreldre/foresatte om første besøket på tannklinikk.

[Les mer](#)

Generell tannhelse

Informasjon om hygiene, rettigheter og anbefalinger.

[Les mer](#)

Informasjon til tannhelsepersonell

- Introduksjon til tannhelse
- Geriatrisk munnpleie
- Palliativt munnstell
- Munnhelse ved spesielle behov
- Håndbok og munnstellkort for eldretannhelse
- Plakater
 - Sukkerklokka
 - Tannfrembrudd
- 2x2 timen
- Filmer
 - TBit
 - TOO

Informasjon til tannhelsepersonell

2x2

Trygg og kvalitetssikret informasjon og råd om munnhelse for ungdom.

[Les mer](#)

Undervisningsopplegg for helsepersonell

Undervisningsopplegg lagd for å holdes av tannhelsepersonell, da tannpleiere eller tannleger i forbindelse med opplæring av helsepersonell i oral helse.

[Les mer](#)

Informasjonsmateriale om eldretannhelse

TkMidt har utarbeidet denne informasjonen til bruk på helseinstitusjoner for eldre.

[Les mer](#)

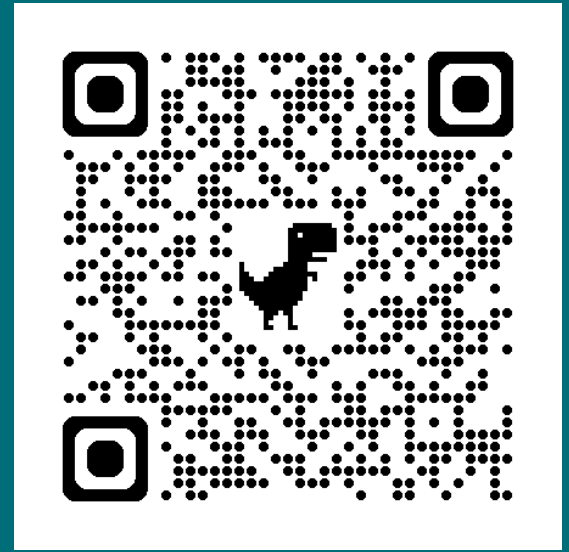
2x2 timen

- Undervisningsmaterieell laget med og for ungdom
- Kan lastes ned – ferdig til bruk:
 - Kort info om opplegget
 - Infoskriv til skoler
 - Ferdig powerpoint-presentasjon
 - Fake- og Fakta-kort
 - Målkort
 - Opplæringsvideo (opptak av webinar)

Pause

Avdeling for odontofobi

Psykolog Ingrid Tranaas Vannebo

Kompetansesenteret
Tannelse Midt

Avdeling for odontofobi - Agenda

1. Hva er tannbehandlingsangst (odontofobi)
2. Den norske behandlingsmodellen - TOO-prosjektet
3. Psykologisk behandling for odontofobi (ny modell v/TkMidt)
4. TBiT

Hvem er vi?

- Totalt 17 ansatte:
 - Tannleger
 - Tannpleier
 - Tannhelsesekretærer
 - Psykologer

- 15,12 årsverk

Hvem omfattes av TOO tilbudet

- Personer utsatt for tortur, personer utsatt for seksuelle overgrep eller vold i nære relasjoner og personer med odontofobi
- Forutsetning er betydelige vansker med tannbehandling pga. angst, ønsker psykologisk behandling og har evne til å nyttiggjøre seg behandlingsmetodikken
- Psykolog gjør samtale og diagnostisk screening for å avklare om kriteriene oppfylles
- **Rettigheter**
- Gratis behandling så lenge pasienten er i TOO

Tannbehandlingsangst – forekomst

- Når angsten for tannbehandling blir så sterk at den **påvirker hverdagen betydelig**, kan den utvikle seg til **odontofobi**
- Forekomst: **3,3 %** har odontofobi (Silveira et al., 2021), menn/kvinner (**2:1**).
- Forekomst barn og unge:**12–20 %** (Cianetti et al., 2017).
- **Unnvikelse** av tannbehandling er et sentralt kjennetegn – og kan føre til forverring av tannhelse og økt angst over tid.

Hva ligger bak tannbehandlingsangst?

- **Erfaringer fra TOO:**
- Ca. **2/3** har opplevd krenkende/vond tannbehandling
- Ca. **1/3** har vært utsatt for **vold eller overgrep, omsorgssvikt** og manglende trygghet i oppveksten
- Ofte **flere belastende barndomsopplevelser samtidig**
- Kan ses hos personer med **engstelige eller unnvikende personlighetstrekk**

Pasienter med tannbehandlingsangst

- Bærer på skam og skyldfølelse
 - Har sosial og yrkesmessig tilbaketrekking
 - Sjølv-medisinierer/trekker egne tenner
 - Har et stort tannbehandlingsbehov
 - Påvirker egne barn med sin angst
-
- Klarer ikke nyttiggjøre seg av ordinær tannhelsetjeneste

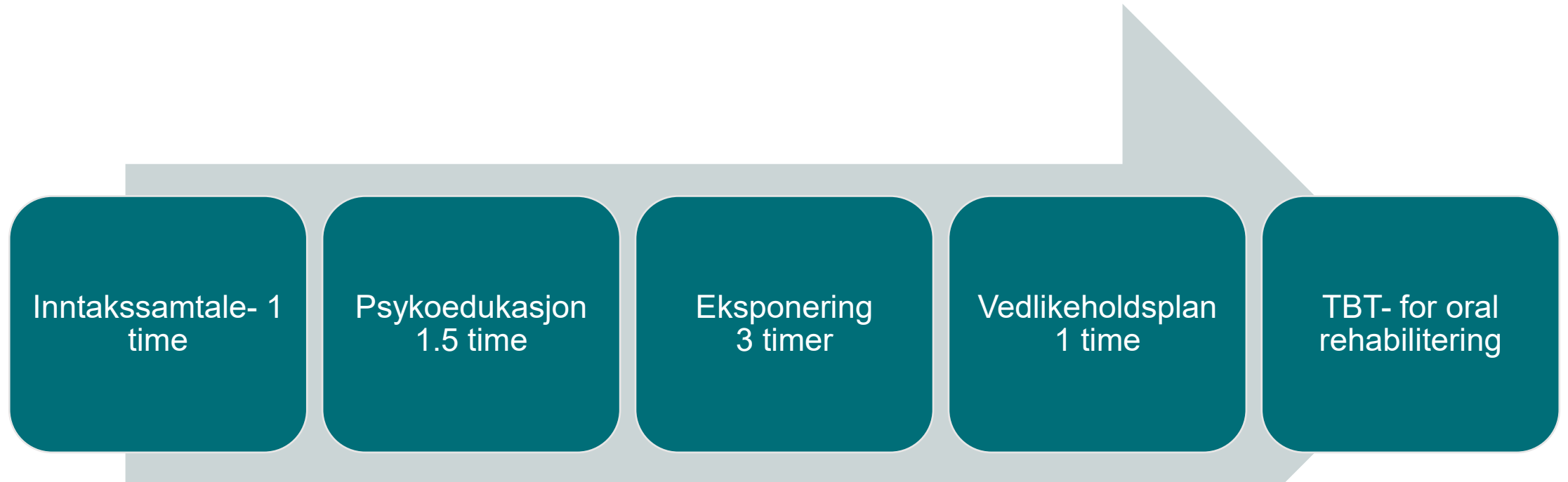

TOO behandlingen er tverrfaglig; både odontologisk og psykologisk behandling

1. Angstbehandling i tverrfaglige team bestående av psykolog, tannlege og tannhelsesekretær. CBT (kognitiv atferdsterapi)
 - Tannbehandling gis kun som et ledd i CBT
 - Ingen akutt tannbehandling
 - Narkose, spesialistbehandling kan vurderes
2. Oral rehabilitering (restaurert tannsett) i Tannbehandlerteam TOO (TBT) bestående av kvalitetssikrede tannhelseteam (offentlig eller privat)

Innføring av Intensiv modell for behandling av odontofobi fra jan. 25

Positive konsekvenser - ny modell

- Behandlingstid gått ned, fra ca 12 til ca 5-6 timer pr pasient - flere pasienter får hjelp
- Færre som ikke møter til timer
- Minst like godt behandlingsresultat som tidligere modell
- Lettere å hjelpe tidligere N-TR pasienter
 - Utprøving av digital løsning - Mulighet for bedre desentralisert tilbud
- Arbeider for å innføre ny modell for alle TOO team i Norge
 - Alle psykologer hospiterer vTkMidt våren 26

Utfordringer

- Økt effektivitet gir høyere kostnader til tannbehandling
- Dette innebærer at jo flere vi behandler jo mer kostbart blir det
- Konsekvens: Ikke mulig å utnytte potensialet til ny behandlingsmodell med halvering av tidsbruk pr. pasient

Henvisninger TOO pr 11. mars 2026

TOO	2021	2022	2023	2024	2025	N-TR	2026	N-TR
Henvisninger	255	310	322	354	292	51	46	5
Vurdert av psyk.	169	203	235	192	151	30+14	25	8
Ferdig i tverrfaglig team	109	161	188	182	197	5	20	10
Ferdig i tannbehandlersteam	163	142	236	258	374		21	3
Ansatte årsverk	8,45	11,4	13,2	17,32	15,12			
Ferdig pr. årsverk	12,9	14,1	14,2	10,5	<u>13,0</u>			

Ventelister pr. 11. mars 2026

TOO venteliste	2021	2022	2023	2024	2025	25/N-TR	2026	26/N-TR
Pasienter	143	165	98	166	249	26	251	21
Uker			9	20	52	4 år	48	48

Psykologisk oppfølging, digitalt av pasienter i norddelen 25/26

- Ferdig i tverrfaglig team : 13
- Ferdig i TBT: 2
- Venteliste: 50 pasienter
- Ventetid: 2 år

Avdeling for odontofobi - Samhandling med andre

- Opplæring og månedlig veiledning av tannbehandlingsteam
- Arrangerer årlig regional samling for tverrfaglige team
- Tett samarbeid med fylkestannlegen Trøndelag
 - o Gjelder spesielt pasienter fra tidligere N-TR.
- Tar imot hospitanter fra andre TOO team
- TBIT

Oppsummert TOO

Ny modell – En betydelig effektiviserings gevinst

De fleste ansatte og pasientene er fornøyde

MEN;

- Finansieringsordning med årlig tildeling og stor usikkerhet rundt dette begrenser muligheten for effektivisering.
- Heller ikke hensiktsmessig at tverrfaglig behandling og kostnader til rehabilitering av tenner tas av samme pott.

TBiT

Trygge barn i tannbehandling

Hvem er vi i TBiT på TkMidt?

- En psykolog 100 %
- To psykologer I 20 %
- En tannpleier I 10%
- En tannhelsesekretær I 10 %

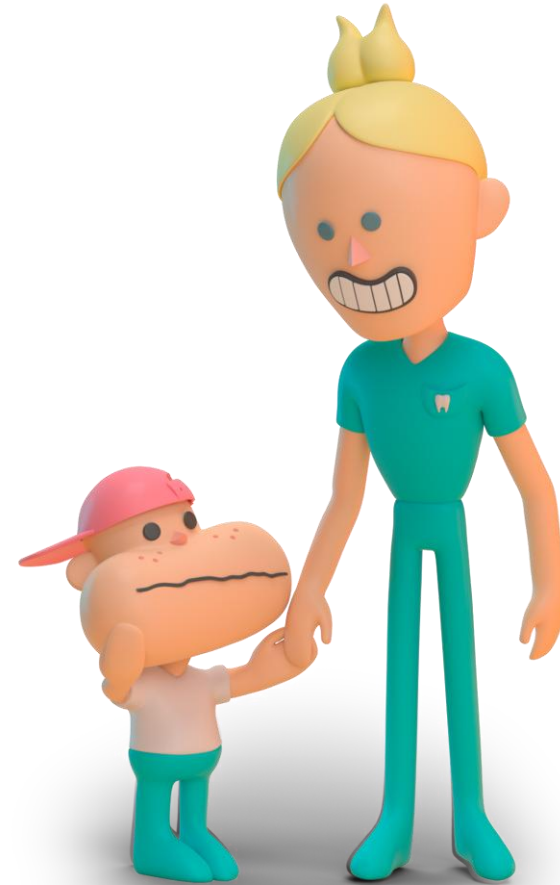
Hvem er TBIT for?

- Barn i alderen 8-18 år
- Barn som ikke får gjennomført tannbehandling pga. sterk frykt/redsel
- Trenger ikke å innfri kriteriene for en diagnose

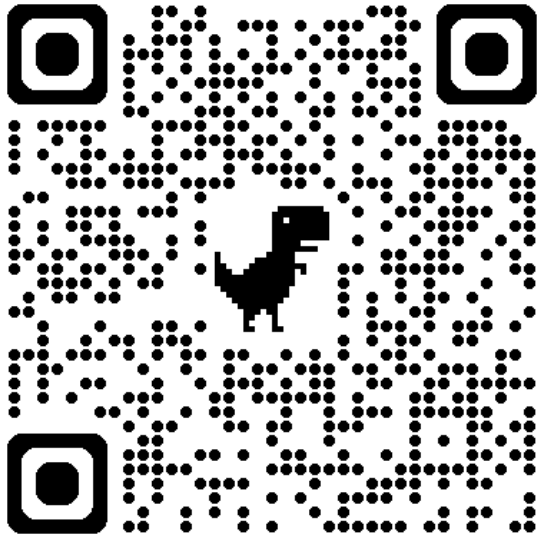

Hva er TBIT?

- Forebygger utvikling av tannbehandlingsangst ved å øke kompetansen hos tannhelsepersonell
- Utvikling av faglige verktøy og ressurser
- Forskning for å dokumentere effekt

Informasjonsfilmer i TBiT

Angst

Spille

Borring

Spille

Alarmsystemet

Spille

Bedøvelse

Spille

Henviste pasienter pr. 11. mars 2026

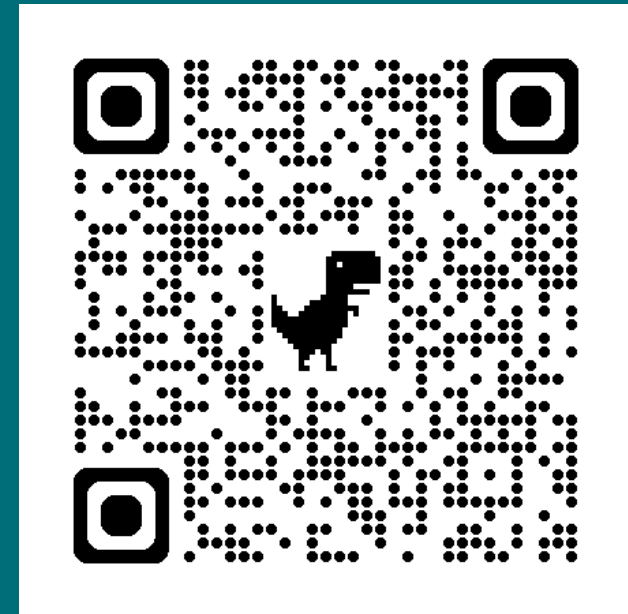
TBiT	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Pasienter				70	67	26
Uker				24	24	24

Hva skjer i TBIT?

- Nasjonal implementering av TBIT
- Utvikling av psykoedukative filmer for barn
- Undervisning i den offentlige tannhelsetjenesten- Tenner, tvil og tvang.
- TBIT på Midt-Nytt og Dagsrevyen
- Publisering tidsskrift for tannhelsepersonell og Dagens medisin, Khrono og forskersonen om TBIT

Spesialistklinikken

Avdelingsleder Anders Vennatrø

Kompetansesenteret
Tannhelse Midt

Spesialistklinikken ved TkMidt

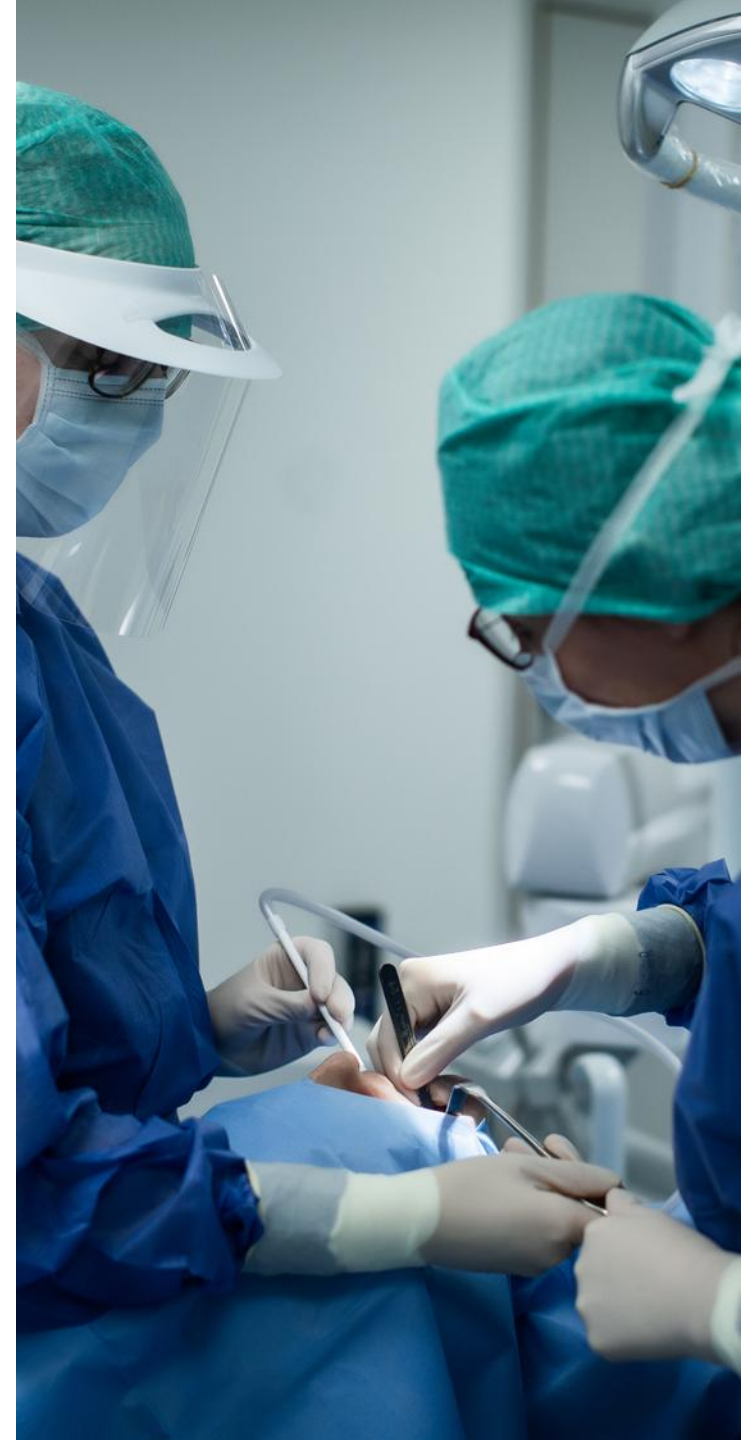
- Stønadsordning; klinikken skal være selvfinansierende.
- Ingen kryss-subsidiering av tjenester!
- Hovedutfordring har vært tilgang på kvalifisert personale.
 - Gjelder etter hvert alle personellkategorier!

Fram til nå:

- Fastlønnsmodell
- Ambulant tilstedeværelse og små stillinger

Grep ved TkMidt:

- Rekruttere inn tannleger for spesialisering
- Andre lønnsmodeller for behandlere

Tilskuddsordning fra Helsedirektoratet

- **Lønn under spesialisering fra 2019**

Dekker:

- Lønn til tannleger under spesialisering, 75% av kandidatlønn etter Helsedirektoratets lønnstak (nå kr. 532 200)
- H-dir. Dekker kr 399 000
- TkMidt har 8 kandidater under pågående utdanning.

(kr 1 065 600 fra eierbidrag)

Hvem er vi, og hva gjør vi?

- Tilbyr spesialistbehandling på henviste pasienter
- Ren henvisningsklinikk, ingen "ubegrunnede pasienter"
- Har behandlere innen alle 7 odontologiske spesialiteter*
- 15 tannleger/behandlere, 10 tannhelsesekretærer, 1 resepsjonist og 1 tannpleier
- Narkosebehandling i spesialistklinikk

Spesialistklinikken i korte tall

2025:

- Ca 2900 mottatte henvisninger
- 3243 sendte epikriser

- Venteliste pr. d.d: oral kirurgi ca. 500 pas.

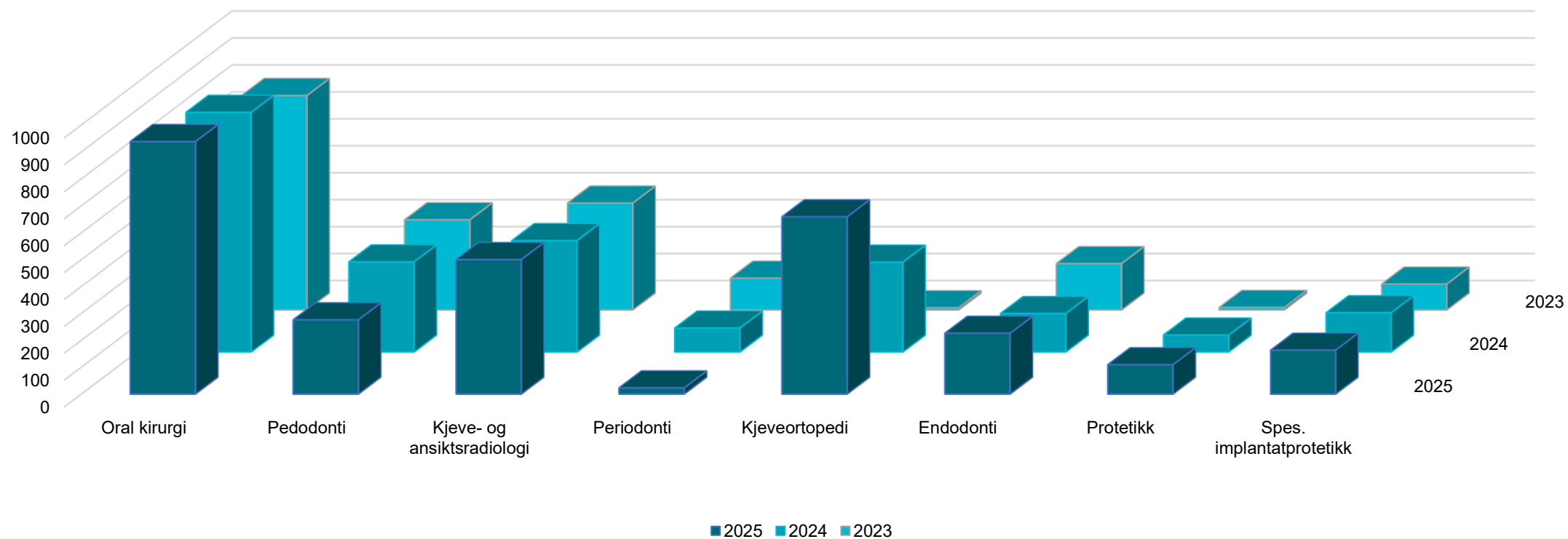
- 80% av henvisninger på fritt klientell, 75% av tid brukes på fritt klientell

- Omsetning:
 - 2023 totalt kr 15,3 mill.
 - 2024 totalt kr 18,8 mill.
 - 2025 totalt kr 29,7 mill.

Spesialistklinikken i grafisk framstilling

Henvisninger spesialistklinikken

Antall spesialister i Trøndelag

Spesialitet	2005	2025	Norm.
Endodonti	0	3,25	4
Multidisiplinær odontologi	0	0,7	1
Oral protetikk	2	3,4	4,6
Oral radiologi	0	1	1
Oral kirurgi	1	5,2	5,9
Periodonti	3	5,5	4,6
Pedodonti	2	3	3
Kjeveortopedi	12	15	16,5

Andre aktiviteter i spesialistklinikken

- Tilbyr tverrfaglig rådgiving og veiledning til alle aktører - med støtte fra Helsedirektoratet.
- Inntil 20% av tidsressurs.
 - Tverrfaglig kasusmøte ukentlig
 - Spesialistene i DOT deltar fast i møtene
 - Gjester etter behov
- Hospitering og utdanningspraksis i klinikken -åpent for alle!
- Kurs og kompetanseheving -åpent for alle!

Kurs og kompetanseheving –for alle!

Orientering kontrollutvalg

17.3.2026

Samhandling med Novari IKS

- Den formelle samhandlingen foregår gjennom deltakelse i representantskapet.
- Pga. veksten i selskapet, der Novari ivaretar flere oppgaver for fylkene, har det vært nødvendig at FKK har vært tettere koplet på.
- Fylkeskommunene har tatt initiativ til egen eierskapsstrategi.
- Det er en egen forvaltningsmodell for InSchool-løsningen. I tillegg er det faggrupper med representanter fra fylkeskommunene.
- Novari har jevnlig møter med FKU.
- Samhandlingen med Novari IKS oppfattes som veldig god for avdeling kompetanse. For avdeling samferdsel har den blitt bedre.
- I den perioden selskapet vokste raske når det gjelder portefølje og antall ansatte, hadde selskapet en del utfordringer.
- Selskapet har foretatt interne justeringer, konsolidert seg og er en betydelig støtte for fylkeskommunene.
- Novari er nå i gang med å skifte ut løsninger for inntak, fagopplæring og oppfølgingstjenesten. Dette inkluderer sentralbasen.

Vurderinger InSchool

- InS er en nasjonal løsning, og tilbyr ikke egen funksjonalitet for det enkelte fylke.
 - Det overordnede målet med etableringen av et felles samarbeid rundt et skoleadministrativt system er standardisering, stordriftsfordeler, automatisering og prosesskontroll.
- InS er programmert i henhold til aktuelt lovverk.
- I all hovedsak fungerer InS svært godt når det gjelder ungdomsopplæringa. Jeg er enig med Østfold i at områdene lønn, skoleårsplanlegging m.m. har god funksjonalitet.
- Integrasjonen med Vigo er under utbedring.
- FINT har begrensninger når det gjelder hvilke felt som hentes ut av InS. Her er ny versjon under utarbeidelse. Forbedret versjon av FINT vil gi fylkene bedre tilgang til egne data.
- Systemet er svært presist når det gjelder lønn og beskjeftigelse.
- Generelt god datakvalitet.

Vurderinger InSchool

- Områder som er utfordrende
 - Manglende funksjonalitet i arkivkjerne (SvarUt) vanskeliggjør gevinstrealisering.
 - Det mangler en del funksjonalitet for høyrere yrkesfaglig utdanning.
 - Saksbehandling for inntak av voksne deltakere er mangelfull.
 - InS er ikke tilpasset modulstrukturert opplæring.
 - Det gjenstår en del restleveranser før all levert funksjonalitet gir full effekt.
 - Det har hendt at ny funksjonalitet er levert uten at det er utarbeidet god nok dokumentasjon på forhånd.
 - Det er ønskelig med tilgang til alle data i løsningen gjennom FINT.
 - Opplæring på grunnskolenivå er mangelfull, men dette er ikke noe fylkeskommuner må tilby.

Implementering

- Trøndelag fylkeskommune var siste fylke som tok i bruk løsningen, og fikk et mer ferdig produkt enn de andre fylkene. Dette kan påvirke hvordan fylkene har opplevd implementeringen og bistand fra leverandør.
- Trøndelag brukte betydelige midler på innføringen, og har fått god tilbakemelding på det.